

Primaria

Ciencias Sociais 3

Programación

Unidade 9

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Un paseo por outros tempos.

Descrición da unidade

Nesta unidade didáctica propoñeremos aos nosos alumnos unha viaxe por outros tempos, comezando o estudo da historia.

- Imos comezar o estudo da historia realizando unha visión ampla do tempo histórico e das súas diferentes etapas.
- A partir de coñecemento do tempo histórico, iremos afondando no estudo das diferentes idades e períodos históricos.
- Consideramos importante que o alumnado coñeza as principais unidades de tempo que son utilizadas habitualmente no estudo da historia.
- Coñecer os grandes períodos da historia permitirá ao alumnado ter unha visión global e colocar os acontecementos máis importantes da historia universal nunha liña do tempo.

Temporalización:

Maio Xuño

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Coñecer que é a historia e para que serve.
- Identificar as fontes da historia.
- Coñecer as idades da historia.
- Internarse no estudo da historia de Galicia.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Que é a historia?: o paso do tempo, a historia, o tempo histórico. • As fontes históricas e as idades da historia. • A historia de Galicia: os costumes e as tradicións, as personalidades históricas e os monumentos históricos. • A Prehistoria e a Idade Antiga de Galicia. 	1. Explicar e definir que é a historia.	1.1. Define historia e explica os conceptos de temporalidade, presente, pasado e futuro.
	2. Identificar as unidades de medida do tempo para iniciarse na localización e ordenación de feitos históricos.	2.1. Identifica as unidades de medida do tempo histórico (ano, década, século, milenio, idade, era) para iniciarse na localización e ordenación de feitos históricos.
	3. Definir fonte histórica e nomear e identificar diferentes tipos de fontes históricas.	3.1. Define fonte histórica e nomea e identifica diferentes tipos de fontes históricas.
	4. Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	4.1. Adquire a idea de idade da historia e data as cinco idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os seus inicios e os seus finais. 4.2. Ordena temporalmente algúns feitos históricos relevantes, utilizando as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.
	5. Estudiar a historia de Galicia.	5.1. Coñece os costumes e tradicións da comunidade. 5.2. Coñece personalidades e monumentos históricos de Galicia.
	6. Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas de vida humana no pasado de Galicia.	6.1. Desenvolve a curiosidade por coñecer as formas de vida humana na Prehistoria e na Idade Antiga de Galicia.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Caderno de traballo (CT)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Define historia e explica os conceptos de temporalidade, presente, pasado e futuro.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades propostas na PD. • Actividades propostas no CT. • Ficha de reforzo dos RF.
2.1. Identifica as unidades de medida do tempo histórico (ano, década, século, milenio, idade, era) para iniciarse na localización e ordenación de feitos históricos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Ficha de reforzo dos RF. • Ficha de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD.
3.1. Define fonte histórica e nomea e identifica diferentes tipos de fontes históricas.	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de reforzo dos RF. • Actividades propostas no CT. • Actividades propostas na PD.
4.1. Adquire a idea de idade da historia e data as cinco idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os seus inicios e os seus finais.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades propostas no CT. • Ficha de ampliación dos RF. • Selección de actividades do LA.
4.2. Ordena temporalmente algúns feitos históricos relevantes, utilizando as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Proxecto proposto na PD. • Ficha de ampliación dos RF.
5.1. Coñece os costumes e tradicións de Galicia.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividades propostas no CT.
5.2. Coñece personalidades e monumentos históricos de Galicia.	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas do LA. • Actividades propostas no CT. • Ficha de reforzo dos RF.
6.1. Desenvolve a curiosidade por coñecer as formas de vida humana na Prehistoria e na Idade antiga de Galicia.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades propostas na PD. • Tarefas do LA. • Selección de actividades do LA.

5. COMPETENCIAS: DESCRIPTORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos. Gozar da lectura.	Le de xeito comprensivo o texto «Buscadores de historia», así como os diferentes contidos e tarefas desenvolvidas na unidade, de forma individual e colectiva.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.	Usa operacións matemáticas para a resolución de problemas.
<i>Competencia dixital.</i>	Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.	Usa e manexa táboas, gráficos e imaxes para a recollida de información relacionada co paso do tempo, liñas do tempo, etc.
<i>Aprender a aprender.</i>	Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.	Utilización de técnicas de lectura de textos divulgativos para obter información e como instrumento para a aprendizaxe.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Desenvolve capacidade para entender outras persoas.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Toma conciencia e pon en práctica normas, regras do xogo e respecto polo patrimonio cultural e histórico.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Participa en diálogos e debates sobre acontecementos históricos importantes.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.	Mostra perseveranza e interese na realización das tarefas, especialmente de recuperación, de ampliación e de avaliación da unidade didáctica.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Desenvolve o sentido do gusto e a estética á hora de realizar o mural sobre xogos populares.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Un paseo por outros tempos: Buscadores de historia

- Identificamos ideas previas no LA e suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos a lectura inicial no LA e a interpretación de imaxes coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades propostas despois da lectura no LA.
- Completamos con actividades da PD

Tarefa 2: Que é a historia?

- Introducimos o concepto de historia a través do LA e as suxestións metodolóxicas da PD.
- Situamos o paso do tempo en acontecementos do pasado, do presente e do futuro no LA, suxestións metodolóxicas e traballo cooperativo da PD.
- Coñecemos o tempo histórico no LA, suxestións metodolóxicas da PD e actividades interactivas do LD.
- Realizamos as actividades do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e a ficha de reforzo dos RF.

Tarefa 3: As fontes históricas e as idades da historia

- Introducimos o concepto de fonte histórica así como os diferentes tipos con axuda do LA e as suxestións metodolóxicas da PD.
- Coñecemos as idades da historia no LA, suxestións metodolóxicas e traballo cooperativo da PD.
- Realizamos as actividades do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e as fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 4: A historia de Galicia

- Introducimos os conceptos de costume e tradición facendo uso do LA coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Traballamos de forma cooperativa como propón a PD.
- Coñecemos a importancia dos monumentos históricos e os personaxes na historia da comunidade no LA, suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD.
- Coñecemos vos acontecementos e os restos máis importantes da Prehistoria e a Idade Antiga de Galicia facendo uso do LA coas suxestións metodolóxicas da PD.

Tarefa 5: Tarefas / Competencias

- Coñecemos os xogos tradicionais e populares da nosa localidade a través do LA.
- Realizamos as actividades que propoñen as tarefas competenciais do LA segundo as suxestións da PD.

- Completamos con actividades interactivas do LD e as fichas de reforzo e de ampliación dos RF.

Tarefa 6: Que aprendemos?

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.
- Completamos con actividades interactivas do LD e as fichas de reforzo e de ampliación dos RF.

Tarefa 7: Que aprendemos no trimestre?

- Realizamos as actividades de repaso do trimestre do LA e completamos con actividades interactivas do LD e as fichas de reforzo e de ampliación dos RF.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo reflexivo individual no desenvolvemento das actividades individuais.
- Traballo en grupo cooperativo, como a formulación de debates, lecturas compartidas, xogos por equipos, actividades en parella, pequeno e gran grupo, etc.
- Introducción do noso alumnado na investigación histórica dun xeito doado e divertido, coa tarefa «Xogos doutros tempos», que permite, á vez, rescatar xogos case esquecidos.
- Elaboración dunha liña do tempo, que favorecerá a comprensión das idades da historia ao situalas nunha liña do tempo.
- Conexión coa historia, achegándonos á época actual e os seus avances tecnolóxicos como unha nova idade histórica.
- Posta en común en gran grupo despois do traballo individual ou grupal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Ciencias Sociais:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades de reforzo, ampliación e avaliación.
- Caderno complementario ao libro do alumno, o caderno de traballo.
- Guías de clasificación, manuais, enciclopedias e medios informáticos de consulta.
- Ademais, propónse a utilización do seguinte material manipulativo para axudar á adquisición dos contidos: material funxible, como cartolina, pinturas e lapis de cores ou ceras...

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.

- Na proposta didáctica recóllense algúns enlaces web puntuais para algúns epígrafes.
- Materiais dixitais da páxina web da editorial con diferentes recursos e actividades.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Proba de avaliación da unidade (nos recursos fotocopiáveis).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?